

VOCABULARI FILOSÒFIC: ANÀLISI / SÍNTESI

ETIMOLOGIA: «Anàlisi» (del grec *'analysis'*: descomposició) designa una operació que consisteix a separar o descompondre una cosa en els elements simples que la constitueixen. — «Síntesi» (del grec *'synthesis'*: posar junts, compondre) designa l'operació inversa, consistent a constituir un conjunt a partir d'elements simples.

DISTINCIÓ LÈXICA: «Anàlisi» i «síntesi» són dos processos inversos que es poden aplicar a una mateixa realitat, sigui la descomposició d'un tot en parts (anàlisi), sigui la composició d'elements fins formar una totalitat (síntesi). Però el resultat no és equivalent en ambdues operacions. En l'anàlisi l'objecte d'estudi queda desfet, mitjançant la síntesi, en canvi, es pot construir un cos nou, per combinació d'elements.

DISTINCIÓ FILOSÒFICA: «Anàlisi» i «síntesi» són termes que s'empren bàsicament en teoria del coneixement i en teoria de la ciència. Són dues formes diferents d'accedir a la realitat o bé dos processos inscrits en la realitat mateixa. També la ment humana sembla estar animada per aquests dos processos de composició i de descomposició de la realitat en vistes a comprendre-la. Quan analitzem, separem, diferenciem o distingim idees o processos. Quan, per contra, fem la síntesi, agrupem o composem idees diferents en una nova totalitat. En el llenguatge filosòfic la «regla de l'anàlisi» prové de Descartes que davant un problema complex recomanava «dividir cadascuna de les dificultats en tantes parts com es pugui» i «conduir per ordre els pensaments començant pels objectes més senzills i més fàcils de conèixer per anar ascendint a poc a poc fins al coneixement dels més complexos.»

Per a alguns filòsofs (com, per exemple, Kant i Hegel), la síntesi és superior a l'anàlisi perquè permet veure les coses en la seva totalitat o globalitat. Per a Hegel la síntesi, feta de suma de contraris mútuament integrats, és més rica en coneixement que la descomposició analítica. La teoria psicològica de la Gestalt ha insistit també que el que primer copsem són estructures, totalitats organitzades (síntesis) i que tan sols després a través d'un procés d'abstracció copsem els elements concrets que la conformen — de la mateixa manera que el bosc no és només la suma dels arbres.